

บุคคลผู้มีภาวะผู้นำด้านการพูด (Rhetorical Leadership)

พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต (ผู้ส่งบุญดิลิเวอร์รี่)

อินทิตรา ธารารมย์*

การพูดเป็นพฤติกรรมทางภาษาที่ควบคู่กับการฟังเพื่อการสื่อความหมายระหว่างมนุษย์ เป็นการเปล่งเสียงออกมาเป็นภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้พูดไปยังผู้ฟังโดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และอากัปกิริยาจนเป็นที่เข้าใจกันได้ การพูดที่ดี คือการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงรวมทั้งกิริยาอาการต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามจรรยาบรรณประเพณีนิยมของสังคม เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก ความต้องการ ทศนคติ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ฟังได้รับรู้และก่อให้เกิดการตอบสนองตรงตามที่ต้องการ การพูดจึงเป็นการสื่อสารสองทางคือ มีทั้งผู้พูดและผู้ฟังการพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ (เพชรบูรณ์ โรจนธรรมกุล, 2555, หน้า 1)

“ศาสตร์” หมายถึง การพูดจะต้องมีหลักเกณฑ์ และวิธีการต่างๆ ที่ใช้สอนถ่ายทอดปฏิบัติ พิถีพิถัน เช่นเดียวกับหลักวิชาแขนงอื่นๆ เพราะ เป็นวิชาที่มีหลักเกณฑ์มีทฤษฎีให้เรียนรู้ และถ่ายทอดกันได้เช่น หลักเกณฑ์การออกเสียงจัดเป็นสัทศาสตร์ การแสดงกิริยาอาการจัดเป็นจริยศาสตร์ และการติดต่อสื่อสารจัดเป็นสังคมศาสตร์ เป็นต้น

“ศิลป์” หมายถึง การพูดเป็นเรื่องของความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคลนอกจากนี้ การพูดยังจัดเป็นทักษะและวิชาชีพอีกประการหนึ่งซึ่งสามารถขยายความได้ดังนี้ เพราะต้องนำหลักเกณฑ์ไปปฏิบัติให้เกิดความไพเราะ สวยงามเป็นที่ประทับใจแก่ผู้ฟังการศึกษาแต่หลักเกณฑ์ หรือทฤษฎีเพียงอย่างเดียวจึงไม่สามารถที่จะช่วยให้ผู้ศึกษาวิชาการพูดได้รับประโยชน์จากการพูดมากเท่าที่ควร

ความหมายและความสำคัญของการพูด

ยุทธนา พรหมณี (ม.ป.ป. หน้า 2-18) กล่าวถึงการพูดว่าเป็นพฤติกรรมการสื่อสารที่ใช้กันแพร่หลายทั่วไป ผู้พูดสามารถใช้ทั้ง วจนะภาษาและ อวัจนะภาษาในการส่งสารติดต่อไปยังผู้ฟังได้ชัดเจนและรวดเร็วสามารถแยกประเด็นได้ ดังนี้

การพูด คือ การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงและกิริยาอาการเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดความต้องการ ประสบการณ์ ตลอดจนความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้และเกิดการตอบสนอง

การพูด คือ กระบวนการสื่อสารความคิดจากคนหนึ่งไปยังอีกคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง โดยภาษา น้ำเสียง และอากัปกิริยาเป็นสื่อ

การพูด คือ การแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึก โดยใช้ภาษาและเสียงสื่อความหมาย

การพูด คือ เครื่องมือสื่อสารที่มีคุณภาพมากที่สุดในโลก

การพูด คือ สัญลักษณ์แห่งความเข้าใจระหว่างมนุษย์กับมนุษย์

การพูด มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอันมาก ไม่ว่าจะอยู่ ณ ที่ใด ประกอบกิจการงานใด หรือคบหาสมาคมกับผู้ใด ก็ต้องสื่อสารด้วยการพูดเสมอจึงมักพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ การงาน การคบหา

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำด้านการพูด

* ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านคำเม็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

สมาคมกับผู้อื่น ตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม ล้วนแต่เป็นคนที่มีความประสิทธิภาพในการพูดทั้งสิ้น อิทธิพลของคำพูดสามารถทำให้ผู้พูดประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ มาแล้วจำนวนมากโดยเฉพาะอาชีพด้านการพูดการพูดดีย่อมถือว่าเป็นคุณสมบัติเด่นที่จะสร้างศรัทธา ความเลื่อมใสให้เกิดแก่ผู้ฟัง การพูดในทางสร้างสรรค์ เป็นการพูดของคนฉลาด สามารถให้เกิดประโยชน์แก่ผู้พูด และผู้ฟัง ดังสุนทรพจน์ได้กล่าวถึงความสำคัญของการพูดไว้ในสุนทรพจน์ตอนหนึ่งว่า...

เป็นมนุษย์สุดนิยมที่ลมปาก จะได้ยากโหยงเพราะชีวิตหา
 แม้นพูดดีมีคนเขาเมตตา จะพูดจาพิเคราะห์ให้เหมาะสม...

บันได 13 ขั้นแห่งความสำเร็จของนักพูด

เพชรบูรณ์ โรจนธรรมกุล (2555, หน้า 22) สรุปบันได 13 ขั้นแห่งความสำเร็จของนักพูดดังนี้

1. เตรียมให้พร้อม
2. ชักซ้อมให้ดี
3. ท่าทีให้สง่า
4. วาจาให้สุชุม
5. ทักที่ประชุมไม่วกวน
6. เริ่มต้นให้โน้มน้าว
7. เรื่องราวให้กระชับ
8. ตาจ้องจับที่ผู้ฟัง
9. เสียงดังให้พอดี
10. อย่าให้มีเอ๋ออ้า
11. ดูเวลาให้พอครบ
12. สรุปจบให้จับใจ
13. ยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่ออำลา

สรุป การพูดที่ดีที่สุดคือการพูดจากความเข้าใจของตนเองหรือจุดเฉพาะหัวข้อสำคัญไม่ควรใช้วิธีการท่องจำวิธีการอ่านจากต้นฉบับเลือกใช้เฉพาะการพูดที่เป็นทางการ ส่วนการพูดอย่างกะทันหันนั้นหากจำเป็นจริงๆ ก็อาจจะทำได้ ส่วนผู้ที่มีภาวะผู้นำด้านการพูด (Rhetorical Leadership) หมายถึงการที่บุคคลคนหนึ่งการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และกิริยาอาการ (ศาสตร์และศิลป์) เพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความรู้ประสบการณ์ ตลอดจนความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเกิดการตอบสนอง เช่น มีความเห็นคล้อยตาม หรือเต็มใจที่จะปฏิบัติตามในสิ่งที่ผู้พูดได้สื่อสารออกมา

บุคคลตัวอย่างที่มีภาวะผู้นำด้านการพูด



พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต (ผู้ส่งบุญดิลิเวอร์รี่)

พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต คือภิกษุนักเทศน์คลื่นลูกใหม่ที่ทำให้ธรรมะสามารถสวมนกระแสแห่งกิเลสเข้าไปในจิตสำนึกของชนที่ขึ้นชื่อว่าเป็นชาวไทยพุทธจำนวนมากได้อย่างน่าอัศจรรย์ ด้วยการใช่วัตถุติบจากสื่อรอบตัวประกอบกับความสามารถพิเศษในการเรียกเสียงหัวเราะจากผู้ฟัง ท่านมีความมุ่งมั่นในการ “ส่ง ธรรมะให้ถึงใจของคน” มากกว่า 9 ปีจนได้ชื่อว่าเป็นเจ้าของแบรนด์

“ธรรมะดิลิเวอร์รี่” สนุกถึงที่ซึ่งถึงใจ “...ธรรมะไม่จำเป็นต้องอยู่ที่วัด ธรรมะไปได้ทุกที่ ถ้าที่นั่นต้องการธรรมะ” พระมหาสมปองผู้สร้างแรงบันดาลใจในการฟังธรรม



ประวัติพระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต

พระมหาสมปอง ฉายา ตาลปุตฺโต แปลว่าบุตรของนางตาล ของฉายานี้ พระมหาสมปองขออนุญาตพระอุปัชฌาย์ตั้งเอง นามสกุล นครไธสง เกิดวันที่ 3 พฤศจิกายน 2521 จังหวัดชัยภูมิ ปัจจุบันจำพรรษาอยู่วัดสร้อยทอง พระอารามหลวง กรุงเทพมหานคร

การศึกษา

- เปรียญธรรม 7 ประโยค
- ปริญญาตรี พุทธศาสตร์บัณฑิต (พธ.บ.) เอกปรัชญา (เกียรตินิยมอันดับ 1) มหาวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- ปริญญาโท สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (สส.ม.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท พุทธศาสตร์มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (พธ.ม.) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ปริญญาเอก ปรัชญาดุสิตบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มหาวิทยาลัยปทุมธานี

- ปริญญาเอก ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขารัฐศาสตร์มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

ชัยภูมิ

รางวัลเกียรติคุณที่ได้รับ

- รับพระราชทานรางวัล “เสาสมาธรรมจักร” ประเภทส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา สาขาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศ จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในงานสัปดาห์วิสาขบูชาโลก พ.ศ. 2551

- รางวัล “จ่านง ทองประเสริฐ” “ฐานะผู้มีผลงานดีเด่นในสาขา “พระพุทธศาสนา” พ.ศ. 2551
- รางวัล “คนดีศรีแผ่นดิน” ประจำปี ๒๕๕๐ จากหนังสือพิมพ์สื่อสารธุรกิจ พ.ศ. 2551
- นิตยสาร Positioning ยกย่องให้เป็น “50 ผู้ทรงอิทธิพลแห่งปี” พ.ศ. 2550 ฯลฯ

ผลงานผ่านสื่อ

- เป็นวิทยากรประจำรายการโทรทัศน์หลายรายการ เช่น เจ้าของรายการ “ธรรมะเดลิเวอรี่” ทุกวันนักชดถุภษ์ เทียงครึ่ง ช่อง 5 รายการ “เจาะใจ” ช่อง 5 รายการ “วีไอพี” โมเดิร์นไนน์ทีวี
- รายการ “ดาวว่าง” โมเดิร์นไนน์ทีวี
- รายการ “ดีลิบ” ช่อง 3 เป็นต้น



ผลงานวีซีดี

- วีซีดี “ธรรมะเดลิเวอรี่” จากบริษัท GMM
- ดีวีดี “บันเทิงเรื่องธรรม” ชุดธรรมะในงานธรรมในใจ เป็นต้น



ผลงานหนังสือ

หนังสือ ธรรมะเดลิเวอรี่, สุขกันเถอะโยม, ยิ้มครั้งแรก โลกแตกก็ยอม, ททท. เทคโนโลยีไทย, ธรรมะสาเฮ เป็นต้น

ประสบการณ์การทำงาน

- วิทยากรบรรยายข้าราชการบริพารในสมเด็จพระบรมโสภาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมารและพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ ในสมเด็จพระบรมโสภาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร
- วิทยากรบรรยายข้าราชการบริพารในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
- หัวหน้าค่ายพุทธธรรมนำชีวิต “วัดสร้อยทอง”
- อนุกรรมการจัดสื่อร่ายขยายสื่อดี กระทรวงพัฒนาสังคมฯ
- ที่ปรึกษาคณะกรรมการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์
- ที่ปรึกษาชมรม ทูปี นัมเบอร์ วัน (บริษัทเวลลอย)
- บรรยายพิเศษ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ

ประวัติการเข้าสู่เพศบรรพชิต

พระมหาสมปอง เล่าถึงความเป็นมาแห่งชีวิตการบวชว่า...

“หลังจบชั้นประถม 6 ที่โรงเรียนบ้านป่าว่าน จ.ชัยภูมิ ตั้งใจว่าจะเรียนต่อ พอดีช่วงปิดเทอมมีงานบวชภาคฤดูร้อนที่วัดถ้ำประกายเพชร ต.ทุ่งลุยลาย อยากเที่ยวถ้ำเลยขอคุณแม่ไป ปราบกฏพอไปถึงทางซ้ายถ้ำ ทางขวาเอางานบวช ประจวบกับมีคนเรียกให้ไปโกนหัว ด้วยความที่เชื่อคนง่ายเลยได้บวช” โดยปกติการบวชของเด็กชายนั้นต้องมีมารดา ยกเว้นในกรณีของสามเณรสมปอง ครอบกำหนดบรรพชา 15 วัน หลวงพี่ท่านหนึ่งแนะนำว่า ควรอยู่

ศึกษารวมต่อ ท่านจึงตั้งใจว่าหนึ่งปีค่อยลาสิกขาบท ทว่าจวบจนถึงวันนี้เป็นเวลา 16 ปีแล้วที่พระมหาสมปองอาศัยอยู่ในร่มกาสาวัตร โดยฉายาซึ่งท่านขอพระอุปัชฌาย์ตั้งเองว่า **“ตาลปุตโต”** อันแปลได้ตรงตัวว่า

“บุตรของนางตาล”

จุดเริ่มต้นการเป็นนักพูด

ตั้งแต่อายุย่าง 13 ปี ช่วงบรรพชาอยู่ที่วัดตาลเรียง จ.ขอนแก่น เพราะแววความสามารถในการเทศน์พระมหาสมปองปรากฏเมื่อขณะที่เป็นสามเณรอยู่วัดตาลเรียง จ.ขอนแก่น “ตอนนั้นอายุ 12 ย่าง 13 ปี มีจัดไปบรรยายธรรมตามหมู่บ้านต่างๆ ก็ขอเขาขึ้นรถสองแถวไปด้วย” อันที่จริงช่วงเวลานั้น พระมหาสมปองต้องการแค่ไปเที่ยวตามภาษาเด็ก เมื่อถึงเวลาต้องเทศน์ ไม่รู้จะเทศน์เรื่องอะไร หยิบเรื่องสามัญที่สุดของสามเณรคือ การรักษาศีล 5 เทศน์ให้ชาวบ้านฟังแล้วเป็นที่ติดอกติดใจ “ซอตเด็ด คือตอนพูดถึงศีลข้อ 3 เรื่องบุหรี ยืมมุกพระพยอมมาใช้ เอ้อ...คนเรานี้โง่งนะ บุหรีนี่ไปคาบไว้มันก็ติดลิ ถ้าอ้าปากมันก็หลุดลงมาแล้ว เท่านั้นแหละสา” หลังจากงานนั้นเณรสมปองได้รับคำชมจากญาติโยมจนทำให้เกิดกำลังใจที่อยากจะเทศน์อีก ทั้งที่ไม่รู้ว่าตนเองเทศน์ดีหรือไม่ จุดเด่นที่เน้นในการเทศน์คือ ต้องให้มี 5 ส คือ สนุก สาระ สงบ สติ สำนึก



ต่อมาเมื่อย้ายมาจำพรรษาที่กรุงเทพฯ และเข้าเรียนที่จุฬาลงกรณ์-ราชวิทยาลัย ได้เปลี่ยนมาเรียนเอกปรัชญาซึ่งเป็นรากเหง้าของวิชาทุกแขนง ในขณะที่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 เป็นช่วงเวลาเดียวกับการเริ่มต้นทำงานด้านการสอน การอบรม “..ไม่ได้รับเกียรติหรอก ขอเขาไป..”

ลงสนามครั้งแรกที่วัดแห่งหนึ่งย่านบางกะปิ “ตอนทำช่วงแรกๆ อาตมา

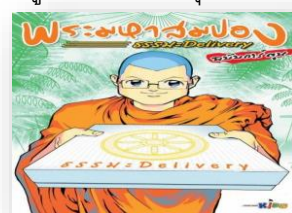
ไม่พูดอะไรเลย จดอย่างเดียว จุดทุกเม็ดว่าทำยังไงคนถึงจะซา เข้ายังงัย จบยังงัย

ซ้อตไหนเรียกน้ำตา เพราะถือว่าการทำให้คุณโยมหัวเราะหรือร้องไห้เป็นการประสบความสำเร็จถ้าไม่หัวเราะไม่ร้องไห้จะรู้สึกไม่มั่นใจ แต่พระมหาสมปองไม่ได้เห็นสิ่งเหล่านั้นสำคัญไปกว่า ประเด็นที่คนฟังจะได้ ทั้งจากการหัวเราะหรือแม้กระทั่งการร้องไห้ทำให้ท่านคิดค้นรูปแบบการพูดของตัวเองเพื่อแทรกธรรมะให้คนฟังได้ทั้งความสนุกสนาน และมีสาระ....”

ความเป็นมาของธรรมะดิลิเวอรี่

ก่อนที่พระมหาสมปองดำริจะทำโครงการธรรมะดิลิเวอรี่ ท่านมีประสบการณ์การทำ **“ค่ายพุทธธรรมนำชีวิต”** ร่วมกับภิกษุกว่า 500 รูปเพื่อธรรมะสำหรับเยาวชน ตอนแรกสนุกได้ทำให้คนหัวเราะ เด็กมองท่านเป็นฮีโร่ หลังๆ เห็นประเด็นว่า ความสนุกทำให้เด็กๆ เปิดใจ เขารักธรรมะขึ้น ร้องไห้เกิด ส ที่ 3-5 กลับไปกราบคุณพ่อคุณแม่

“การเทศน์แบบดิลิเวอรี่มีมาตั้งแต่สมัยพระพุทธเจ้าแล้ว หลังจากพระองค์ตรัสรู้ ไม่ได้มีใครมานั่งรอฟังท่านเทศน์สักหน่อย ท่านออกตามหาปัญจวัคคีย์ทั้งห้าเพื่อประกาศธรรมะที่พระองค์ตรัสรู้” พระมหาสมปองกล่าวย้ำว่าธรรมะดิลิเวอรี่ไม่ใช่สิ่งใหม่ หากเป็นแต่เพียงการ “เดินตามรอย” พระพุทธเจ้าเท่านั้น ประเทศไทยมีศาสนาพุทธได้อย่างทุกวันนี้ก็เพราะว่ามีการดิลิเวอรี่มาส่งสุวรรณภูมิ โดยพระเถระ 2 รูป ตามคำของพุทธองค์ ที่ให้ภิกษุ 60 รูปเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์สุขแห่งชนหมู่มาก ไทยเราก็ไม่ได้ทำจดหมายขอท่านไปสักหน่อย หลังจากการเทศน์ครั้งแรกๆ ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี พระมหาสมปองจึงใช้ระบบไอทีให้เป็นประโยชน์ด้วยการหาชื่อโรงเรียน



ทำจดหมายเสนอตัวเพื่อไปเทศน์ถึงที่ “ส่งไป 1,000 กว่าที่ ตอบกลับมากแค่ 50 โรงเรียน” กลุ่มเป้าหมายแรกคือ นักเรียนระดับ ประถมและมัธยม “มหา’ลัยยังไม่กล้า อนุบาลกลัวไม่ get มุก” ครั้งแรกใช้ชื่อรายการว่า “เทศน์-ทอล์ก วาไรตี้” สอนเด็กๆ เกี่ยวกับหน้าที่ชาวพุทธและพระคุณพ่อแม่ เน้นให้เด็กเป็นศูนย์กลาง สร้างกิจกรรมเพื่อละทิ้ง “อาตมาไม่รู้หรือกว่ามันคือ Child Center รู้สึกแต่ว่ามันคึกคัก เขามีส่วนร่วม **“ใช้มุกที่โดนใจเพื่อเปิดใจเขา พอใจเปิด ทุกก็เปิด”** หัวข้อในการเทศน์นักเรียนเรื่องแรก ที่เน้นที่สุดคือเรื่องยาเสพติด สองคือรักในวัยเรียนซึ่งเป็นอุปสรรคในการเรียน สามเรื่องการกตัญญูพ่อแม่

สไตล์การเทศน์

เน้นสนุกสนาน ทันกระแส (ฮาน่า) สไตล์การเทศน์ของท่านไม่เน้นบาลี (เพื่อไม่ต้องแปลอีก) แนวคิดคือ “ต้องการให้คนเข้าถึงธรรมะได้ง่ายที่สุด” มิใช่อยู่สูงจนปุถุชนเอื้อมไม่ถึง อยากรู้ความดี อยากรู้สติหรือทริโอต์ปะ ก็สามารถหยิบจับได้ ทำให้ชื่อเสียงของพระมหาสมปองเริ่มมีมากขึ้นในลักษณะปากต่อปาก จนเข้าหูโปรดิวเซอร์ รายการโทรทัศน์ โดยชื่อ “ธรรมะดีลิเวอรี” นี้ ท่านคิดได้ขณะนั่งอยู่บนรถแท็กซี่ระหว่างเดินทางไปอัดรายการ “มันแปลกดีนะ” ทางช่อง 9 ซึ่งเป็นรายการทีวีรายการแรกที่ติดต่อ เข้ามา **“สนุกถึงที่ ชิ่งถึงใจ”** คือสโลแกนของแบรนด์นี้ บางครั้งใช้ซีรีส์เกาหลีมาเทศน์สอนใจ ไม่เน้นภาษาบาลีเพื่อให้คนเข้าถึงธรรมะได้ง่ายที่สุด เน้นกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กนักเรียนระดับประถมและมัธยม เพื่อให้ กลุ่มวัยรุ่นชอบฟังธรรมะและรู้สึกว่าการฟังเทศน์ไม่ใช่เรื่องน่าเบื่อ ความทันสมัยและอินเทรน เช่น การเล่นข่าวแดงโม โดโน้ รวมทั้งการนำเพลงลูกทุ่ง “ไสวาลิปถัมภ์กัน” มาล้อเลียนอย่างสนุกสนาน รวมทั้งการเลียนแบบท่าทางและการเลียนเสียงที่เหมือนจริงมาก อย่างเช่นเสียงของพระพยอม หรือแม้กระทั่งท่านนายก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นต้น

สื่อประกอบการเทศน์

อุปกรณ์ในการเทศน์ซึ่งจุดเด่นของทีมดีลิเวอรีอย่างหนึ่งคือ ไฟล์ Powerpoint ที่ใช้ “คอนเทนต์จากสื่อ” ที่หลากหลาย สื่อที่ใช้มีตั้งแต่ละคร โดยเฉพาะละครเกาหลี โฆษณาไทยและเทศ มิวสิกวิดีโอ เช่น สาวกระโปรงเขียน, รายการทีวี เช่น เรื่องจริงผ่านจอ ขากลิ้งลิ้งกับหมา, ภาพยนตร์, เพลง เช่น ฟังธรรมมะไม่เียง ฟังไปเตได้รักแท้ดูแลไม่ได้ ฟังธรรมมะไม่ติดขัด ฟังวงแคลชระวังมือที่ไร้อุ่น ละคร, เทรนด์ตามสมัย เช่น กระแส AF รวมถึงข่าวสารทั่วไป เช่น กรณีนักศึกษาฆ่าตัวตายเพราะเอนท์ไม่ติด การสอนสไตล์พระมหาสมปองคือ “แหมไม่ได้เทตดนตรีก็ค้อยเทตดนตรีก็ได้” หรือแม้แต่เรื่องข่าวบันเทิงอย่าง โดโน้ -แดงโม ก็ถูกนำมาเป็นคติสอนใจ ทำยที่สุดถ้าคนฟังไม่เข้าใจท่านก็มักจะยิ้ม มุกหม่า-เท่ง-โหม่ง มาใช้ “ลองดูนะว่าขำรีเปล่า...ไม่ขำ อ๊ะ...เล่นใหม่” เป็นต้น

การหาข้อมูล และการคิดมุกต่าง

หลักๆ เลยก็คือ การอ่านท่านอ่านหนังสืออย่างน้อยวันละ 3 เล่ม นอกจากนั้นก็หนังสือ ละคร ที่เราดูกัน ดูเพื่อ ให้เท่าทันกิเลสจะได้สกัดมันถูก และที่สำคัญ หากท่านไม่รู้หรือไม่เข้าใจตลอดจน ไม่เท่าทันเรื่องราวทางโลกและ จะมาบรรยายธรรมให้ญาติโยมรู้สึกอินกันได้อย่างไรซึ่งนอกจากการอ่าน การดูและการฟังแล้ว หลายวัตถุดิบที่นำมาสร้างเป็นมุกฮา ก็ได้มาจากการพูดคุยกับเหล่าโยมๆ นี่แหละที่ขาดไม่ได้คือ **“หลักธรรม”** เราจะมีอยู่แล้ว ธรรมะของพระพุทธเจ้าเพียงพอสำหรับทุกคนอยู่แล้ว แต่ก่อนจะบรรยายเราก็จะไปคุยปัญหาเป็นอย่างไร ลูกน้องคิดอย่างไร



ผู้บริหารมองอย่างไร ต้องเก็บข้อมูลดูว่า มุมมองของแต่ละคนเป็นอย่างไร โดยการบรรยายจะเริ่มต้นจากการ สนุกสนานก่อนเพื่อให้ทุกคนรู้สึกผ่อนคลาย แม้เรื่องบางเรื่องจะเป็นเรื่องเครียดแต่ต้องพูดให้มันสนุก ให้ผ่อนคลาย ก่อนเวลาบรรยายผู้บริหารก็จะคาดหวังการบรรยายจากเราว่าอยากเห็นพนักงานทำงานอย่างเต็มที่และมีความสุข ขณะที่คนฟังก็คาดหวังความสุข ความสนุกจากเราด้วย

เส้นทางการเป็นพระนักเทศน์คนดัง

การออกรายการโทรทัศน์หลายรายการ เช่น เจาะใจ VIP รัตริสโมสร วันวานยังหวานอยู่ ดีลิบ ทำให้ พระมหาสมปองเริ่มมีคนรู้จักในวงกว้าง และมีโอกาสไปบรรยายธรรมะให้ประชาชนเพิ่มขึ้นอีกกลุ่ม คือคนทำงาน ตามองค์กรต่างๆ แม้กระทั่ง คมช. ซึ่งท่านได้แนะนำไปว่า หลักการโน้มน้าวใจประชาชนคือ ทำอย่างไรก็ได้ให้ประชาชน “กินอิ่มและนอนหลับ” สำหรับบริษัทหรือองค์กร ท่านจะบรรยายเรื่องความสุขในการทำงาน การรักองค์กรและหัวใจ การบริการ โดยยกหลักของพรหมวิหาร 4 ขึ้นมาสอน และ คนฟังเทศน์มีอยู่ด้วย 3 กลุ่มหลัก **กลุ่มแรก** เปรียบเหมือน คนฟังเพลงคลาสสิก ได้แก่ การเทศน์ของท่านพุทธทาสภิกขุ หลวงพ่อปัญญาญาณนันทภิกขุ เทียบได้กับการศึกษาระดับ มหาวิทยาลัย **กลุ่มสอง** กลุ่มผู้ฟังเพลงสากล เพลงลูกกรุง เป็นระดับมัธยม ได้แก่ สไตส์ท่าน ว.วชิรเมธี กลุ่มสาม เป็นกลุ่ม **Mass** อย่างสไตส์พระมหาสมปองซึ่งสอนธรรมะระดับประถม เปรียบได้กับกลุ่มคนที่ฟังเพลงป๊อป ลูกทุ่ง หมอลำท่านบอกว่า “อาตมาทำหน้าที่สร้างพื้นฐาน และส่งต่อชาวพุทธให้ศึกษาธรรมะในขั้นสูงต่อไป”

เส้นทางนักเขียน

“ธรรมะเหมือนสินค้าเกรดเอบวก แต่คนกลับไม่ค่อยซื้อตอนออกแบบขอให้เขาทำแพ็คเกจจิ้งของธรรมะ ให้สวยไว้ก่อนสไตส์โมเดิร์นผสมกับลวดลายแบบไทยๆ อย่างน้อยก็เพื่อให้ดูน่าซื้อ” แปรนตร์ธรรมะดีลิเวอรี่ได้ถูกใช้ในงานเขียนของพระมหาสมปองมากกว่า 5 ปี “พระดีสร้างพระดี” อาตมาเห็นพระพะยอมเทศน์เก่งอยากเก่งบ้าง ท่าน ว.วชิรเมธี ก็ เป็นนักเขียนที่ดี อาตมาก็อยากจะเริ่มเขียนบ้าง” หนังสือธรรมะดีลิเวอรี่อยู่ใน สังกัดสำนักพิมพ์ Busy Day มี 5 เล่มสำหรับเจาะตลาด 5 กลุ่ม ได้แก่ วัยรุ่นหนุ่มสาว วัยทำงาน ครอบครัว และผู้สูงอายุ โดยรวบรวมเนื้อหาการให้บรรยาย ณ สถานที่ต่างๆ มารวบรวมไว้ในหนังสือ “**ธรรมดีลิเวอรี่**” ความหมายก็คือ **ส่งถึงที่ ซื่อถึงใจ** โดยมีเจตนาว่า “นำเอาหลักธรรมะมาใช้ในชีวิตเรา เมื่อทำงานมีความสุข งานก็มีประสิทธิภาพ ชีวิตก็ดีขึ้น ถ้าเราเปลี่ยนความคิด ชีวิตมันก็เปลี่ยน”

หลักการทำงาน

หลักการทำงานให้ประสบความสำเร็จ คือ **“ทำในสิ่งที่รัก และรักในสิ่งที่ทำ”** เพราะ...ถ้าเราทำในสิ่งที่รัก และรักในสิ่งที่ทำ เราจะรู้สึกสนุกและไม่รู้สึกเหนื่อย **“คนก็สำเร็จ งานก็สำเร็จ”**



ผู้นำกับการพูด

“การพูด” สำคัญต่อผู้ทำอย่างมากเพราะการที่เราจะพูดให้คนทำตามอย่างที่เรต้องการ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น ได้วันมีสโลแกนว่า “เราต้องลงมือทำตั้งแต่วันนี้ ถ้าไม่ทำวันนี้พรุ่งนี้จะไม่เสียใจ” ดังที่ ชุนยัตเซน หรือ เจียงไคเช็ค บอกกับคนได้วันด้วยประโยคสั้นๆ ง่ายๆ เน้นให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในสิ่งที่เราจะทำ สำหรับประเทศไทย เราอยากให้คนรักกัน สวมัคคีกัน ผู้นำต้องมีความจริงจังในการพูด ท่านต้องการให้คนไทยมีศีล 5 ประกอบด้วย ไม่โหดร้าย ไม่มือไว ไม่ใจเร็ว ไม่พูด ไม่หมดสติด้วยฤทธิ์แอลกอฮอล์

ลักษณะผู้นำที่มีความฉลาดทางอารมณ์

นอกจากพูดดีมีสาระแล้วผู้นำต้องนำความฉลาดทางอารมณ์มาผสมผสานกับการพูด ประกอบด้วย สัมพันธ์ มั่นคง ตรงเที่ยง เรียงร้อย ค่อยคิด จิตสูง จูงใจ และไม่เครียด

1. สัมพันธ์ คือความสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงความเกี่ยวข้องกับผู้ที่เรากำลังสื่อสารด้วย
2. มั่นคง คืออารมณ์ที่มั่นคงขณะพูด
3. ตรงเที่ยง คือความยุติธรรมหรือความเป็นกลาง
4. เรียงร้อย คือก่อนที่จะพูดอะไรออกไปต้องเรียงร้อยคำพูดก่อน เพราะคำพูดของผู้นำ มีอิทธิพลต่อคนรวมทั้งองค์กร หรือประเทศชาติด้วย
5. ค่อยคิด คือการพูดเป็น step หรือเป็นลำดับขั้น
6. จิตสูง คือการสื่อสารที่แสดงออกถึงสภาวะจิตของความเป็นผู้นำด้วย
7. จูงใจ คือการพูดที่โน้มน้าวหรือจูงใจคนฟังให้ดำเนินไปในทิศทางที่เราต้องการได้

ลักษณะผู้นำที่ไม่มีความฉลาดทางอารมณ์

ประกอบด้วย ผิดไม่เป็น เน้นบริวาร เชี่ยวชาญหมด และชอบกดขี่

1. ผิดไม่เป็น คือพูดอะไรถูกหมด ไม่ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
2. เน้นบริวาร คือการที่เห็นแก่พวกพ้องตัวเอง
3. เชี่ยวชาญหมด คือเก่งคนเดียว ไม่ยอมรับผู้อื่น และ
4. ชอบกดขี่ คือคำพูดที่ทำให้คนฟังรู้สึกแย่เหมือนถูกกดขี่ ความรู้สึกนั้นคนฟังจะเก็บสะสมไว้อาจจะระเบิดออกมาภายหลัง ทำให้เกิดความเสียหายต่างๆ ตามมาได้

ดังนั้นผู้นำที่ดีควรนำ EQ หรือความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ในการพูด จะทำให้การพูดบรรลุเป้าหมาย หรือทำให้คนฟังเชื่อคล้อยตามเราได้

เทคนิคการพูดแบบฉบับพระมหาสัมปอง

เทคนิคการพูดฉบับพระมหาสัมปองประกอบด้วย สำน่า ขำตาม และ ย้ำธรรมะ

1. สำน่า คือการเริ่มต้นการพูดด้วยความสนุกสนานก่อน ฮาตือยิ้มเลยไม่ต้องมีหลักการอะไรมากมาย “ยิ้มเลย หัวเราะเลย มีความสุขเลย” ใจก็จะเปิดตาม
2. ขำตาม คือเมื่อฮาแล้วก็ต้องคิดตาม ฟังพระมหาสัมปองแล้วคิดตามจะได้สาระมากมาย ไม่ว่าจะป็น มุกการเมือง นักเรียน นักศึกษา พนักงานออฟฟิศ หรือข้าราชการก็ดี

3. ย้ำธรรมชาติ คือการสอดแทรกหลักธรรมในเหตุการณ์ต่างๆ เช่น การใช้สิทธิบาท 4 กับเหตุระเบิดที่ราชประสงค์ เราควรมีเมตตาหรือความรักต่อผู้ประสบเหตุ ทุรณา : เห็นอกเห็นใจกันและกัน มุทิตา:ยินดีต่อความสำเร็จของคนอื่น และอุเบกขา : วางใจเป็นกลาง เป็นต้น

สรุปคือ เปิดใจคนฟังด้วยเรื่องสนุกสนาน สอดแทรกธรรมะเข้าไป แล้วแนะนำแนวทางในการดำเนินชีวิตให้พร้อมที่จะเรียนรู้และต่อสู้ต่อไป

ข้อคิดถึงนักการศึกษา

การศึกษาของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 8 ของอาเซียน อันดับโลกเราก็อยู่ท้ายๆ เราควรมาปรับระบบบริหารกัน ยกตัวอย่างการจัดการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ เน้นภาษาอังกฤษกับคณิตศาสตร์เป็นหลัก ส่วนวิชาอื่นๆ เรียนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ขณะที่ลูกหลานของเราเรียนเยอะมาก มีความพยายามเหมือนกันที่จะเอาแบบอย่างจากต่างประเทศ แต่สุดท้ายก็เหมือนเดิม เพราะต้องทำตามนโยบาย รอให้ผู้ใหญ่สั่งลงมาไม่เป็นตัวของตัวเอง ตัวอย่างที่ดีอีกประเทศคือไต้หวันมีหลักการบริหารประเทศคือ “บ้านนอกมีอะไร ในเมืองมีสิ่งนั้น, ในเมือง มีอะไร บ้านนอกมีสิ่งนั้น” เช่น ในเมืองมีสถานศึกษา แหล่งธุรกิจ น้ำไหลไฟสว่าง ถนนหนทาง รถไฟฟ้าใต้ดิน บนดิน เด็กในเมืองมีโอกาสอย่างไร เด็กที่อยู่บ้านนอกก็มีโอกาสอย่างนั้น และบ้านนอกมีอะไร



ธรรมชาติ นำไฟไหลเย็นเห็นตัวปลา อากาศบริสุทธิ์ ต้นไม้เขียวขจี ในเมืองก็ควรมีสิ่งเหล่านั้นด้วย นั่นคือหลักการกระจายอำนาจอย่างจริงจังและจริงใจ แม้ไม่เท่าที่ขอให้ใกล้เคียงกัน ประเทศไทยยังมีความแตกต่างในส่วนนี้อยู่ เราจะบริหารอย่างไร กระจายอำนาจอย่างไรเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาระหว่างบ้านนอกกันในเมืองใกล้เคียงกันทั้งด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน โดยเน้นภาษาอังกฤษ

ทำอย่างไรจะเกิดการเรียนรู้แบบง่ายๆ แต่ได้ผลเร็ว เหมือนการพูดเพื่อเผยแพร่ธรรมะของพระมหา-สมปอง คือ.... “ฮาเลย สนุกเลย ได้ข้อคิดเลย หรือซึ่งเลย” การศึกษาก็เช่นกันมีหลักการเยอะ มาดเยอะ ขึ้นตอนเยอะ เรียนอะไรยากๆ สรุปแล้วก็ไปไม่ถึงไหน ดังนั้น.... “การจัดการศึกษาก็ควรลดขั้นตอนบางอย่างลง ลดมาดลง แล้วใส่ความมุ่งมั่นเข้าไปให้ได้ผล ให้ภาษาเราดีขึ้น คนไทยเราฉลาดขึ้น สังคมไทย มีความยุติธรรมมากขึ้นชัดเจน...ขอฝากเรื่องนี้กับนักการศึกษาทุกท่าน เจริญพร...”

(พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต, สัมภาษณ์โดย อินทิรา ธารารมย์, 17 ตุลาคม 2558)

เอกสารอ้างอิง

กร การันตี. (Online). *ทักษะความสามารถพื้นฐานของผู้ผู้นำ : การพูดเพื่อการสื่อสาร*.

เข้าถึงจาก <http://www.richtraining.com>.

เพชรบูรณ์ โรจนธรรมกุล. (2555). *การพูดในที่ชุมชน*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กรุงเทพฯ.

ยุทธนา พรหมณี. (Online). *ทักษะความสามารถพื้นฐานของผู้ผู้นำ : การพูดเพื่อการสื่อสาร*. เข้าถึงจาก

<http://www.mwit.ac.th/~saktong/t40101/media/speaking.doc>

พระมหาสมปอง ตาลปุตฺโต. (2558). สัมภาษณ์ โดย อินทิรา ธารารมย์. 17 ตุลาคม 2558.